

[N. Chr. Christensen.]

det må ske nu, så budgettallene kan blive rettet ude i kommunerne mellem budgetternes anden og tredje behandling.

Må jeg nævne et par eksempler fra forskellige kommunetyper.

En lille landkommune havde i 1956-57 et folkepensionsbudget, dengang kaldet aldersrentebudget, på 280 000 kr., nu har man sat det op til 560 000 kr. Invaliderebudgettet eller invalidepensionsbudgettet er steget fra 70 000 kr. til 98 200 kr. Det bliver altså for en lille landkommune, som ingen stationsbyer har, en merudgift på 308 200 kr.

I en stationsby-landkommune er folkepensionsbudgettet steget fra 560 000 kr. til 868 200 kr. og invalidepensionsbudgettet fra 153 200 til 220 000 kr., altså en merudgift på 375 000 kr.

I en omegnskommune her ved København er folkepensionsbudgettet steget fra 876 200 til 1 176 200 kr. og invalidepensionsbudgettet fra 219 900 til 275 500 kr. Det bliver en merudgift på 350 000 kr., som skal udskrives mere i skat, hvis der ikke sker en ændring.

I en købstadkommune på mellem 35 000 og 40 000 indbyggere viser det sig, at udgifterne til den offentlige forsyng stiger med 637 250 kr., og folkepensionen stiger med 934 425 kr. eller i alt 1 571 675 kr. I den pågældende købstad er ligningsprocenten i dag 11,5. Med samme skattepligtige indkomst vil ligningsprocenten stige med 1,4 til 12,9 alene som følge af stigningen på disse to områder inden for de sociale udgifter.

Det er altså mere end den ene procent, der skal indbetales over statsskatten som bidrag til folkepensionen, kommuneskatten i en sådan kommune vil stige. Når denne betydelige stigning, som vel desværre vil vise sig at være ret almindelig, fremkommer, skyldes det navnlig, at tilskuddet fra udligningsfonden først kommer til udbetaling i 1959-60.

Af disse eksempler fra de forskellige kommunegrupper vil det ses, at stigningen procentvis rammer den lille landkommune stærkest, men at der i øvrigt er en betydelig stigning i alle kommuner, en stigning, der ikke skyldes de direkte folkepensionsudgifter, men derimod den særlige stilling,

kommunerne forskudsvis har over for finansieringen heraf.

Af de bemærkninger, landets socialinspektører og andre, der har med disse sager at gøre ude i kommunerne, har ledsaget de sociale budgetter med, fremgår det klart, at det er den nylig vedtagne lov om folkepension, der medfører væsentlig forøgede udgifter ikke alene til folkepensionen og invalidepensionen, men også til kommunehjælp, til hjælp til kronisk syge o. s. v. Det fremgår videre, at det er de forældede refusionsregler, der fører til de store udgiftsstigninger netop nu.

Jeg er vidende om, hvad også den højtærede finansminister oplyste, at Købstadforeningen, Sognerådsforeningerne og Foreningen „Bymæssige Kommuner“ har haft forhandlinger med finansministeren for at få reglerne ændret, men jeg kender ikke resultatet heraf; det fremgik også af den højtærede finansministers udtalelser, at man ikke er nået til et resultat. Når dette forslag til folketingsbeslutning, der vel med rette kan eller bør karakteriseres som en hastesag, ikke er kommet til behandling før, går jeg ud fra, at det er, fordi ministeren har afventet resultatet af de forhandlinger, han har ført med de kommunale organisationer. Det skuffer mig noget, at disse forhandlinger ikke er bragt til afslutning, for enhver, der kender lidt til kommunernes forhold, ved, at det haster. Det er også ganske i strid med forudsætningerne, at kommunerne skal udrede mere end netop kommunernes andel.

Hvorledes reglerne skal ændres — og vi kan vel her i tinget være enige om, at for at lette trykket på kommunerne bør de ændres — må eksperterne naturligvis regne ud; det er ikke tilstrækkeligt at forhøje procentsatsen for forskuddet på statsudgifterne fra 70 til 80, som der har været tale om, for det vil stille kommunerne ringere likviditetsmæssigt, end de er stillet nu. Derfor bør forskudsbetalingen være endnu højere. Det må vel også være en retningslinje, at der ydes tilskud fra udligningsfonden på samme måde, som der ydes statsforskud, d. v. s. at kommunernes andel af udligningsfonden bør beregnes ligesom statsforskuddet, så kommunerne ikke som nu er to år bagefter. Jeg beder den højtærede finansminister overveje dette og fremsætte